

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

**Uzasadnienie do Prognozy
oddziaływania na środowisko
Projektu
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Dolnośląskiego 2014-2020**

Spis treści

1. Informacje ogólne dotyczące procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	2
1.1. Cel przygotowania uzasadnienia	2
1.2. Sposób organizacji konsultacji społecznych	2
2. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko	3
Spis tabel	9

1. Informacje ogólne dotyczące procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

1.1. CEL PRZYGOTOWANIA UZASANIENIA

Uzasadnienie niniejsze zostało przygotowane w trybie art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹ (dalej: ustawa ooś), w celu udokumentowania procesu konsultacji społecznych i opiniowania prowadzonych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (dalej: RPO WD 2014-2020). Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów programów, które wyznaczają ramy dla przyszłych przedsięwzięć nakłada ustawa ooś, w art. 46. Do takich zaliczyć można RPO WD 2014-2020.

Prognoza oddziaływania na środowisko

W myśl art. 51 ust. 1 ustawy ooś Zarząd Województwa Dolnośląskiego sporządził Prognozę oddziaływania na środowisko projektu RPO WD 2014-2020.

Zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu (pismo znak WSI.411.134.2013.KM.2 z dnia 1 sierpnia 2013 r.) oraz Dolnośląskim Państwowym Inspektorem Sanitarnym (pismo znak ZNS.9011.457.2013.DG z dnia 26 marca 2013 r.). Głównym celem opracowania Prognozy jest określenie możliwych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji RPO WD 2014-2020.

Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko².

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu RPO WD 2014-2020 została pozytywnie zaopiniowana przez Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu pismem z dnia 23 grudnia 2013 r., znak.: ZNS.9011.1921.2013.DG. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, pismem z dnia 16 stycznia 2014 r., znak: WSI.410.519.2013.DK wniósł uwagi do Prognozy, które wraz z odniesieniem do nich zastawiono w tabeli 1.

1.2. SPOSÓB ORGANIZACJI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Stosownie do art. 54 ust. 2 ustawy ooś Prognoza projektu RPO WD 2014-2020 została poddana konsultacjom społecznym. Konsultacje społeczne trwały od 23 stycznia 2014 r. do 12 lutego 2014 r. włącznie.

W tym czasie odbyły się cztery spotkania konsultacyjne w miastach województwa dolnośląskiego:

- 23 stycznia 2014 r. we Wrocławiu,
- 27 stycznia 2014 r. w Wałbrzychu,
- 30 stycznia 2014 r. w Jeleniej Górze,
- 5 lutego 2014 r. w Legnicy.

Na spotkaniach zaprezentowano podstawowe elementy procedowanej Prognozy:

- ocena zgodności z dokumentami na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym;
- opis stanu aktualnego środowiska;
- prognoza oddziaływań priorytetów inwestycyjnych na poszczególne komponenty środowiska;
- ewentualne możliwe oddziaływania skumulowane;

¹ tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.

² Tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.

- sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań;
- rozwiązania alternatywne;
- wnioski i rekomendacje wynikające z Prognozy;
- propozycje kryteriów oceny projektów pod kątem środowiskowym.

Jednocześnie informacje o rozpoczęciu konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu RPO WD 2014-2020 zamieszczone zostały w Gazecie Wrocławskiej oraz w Gazecie Wyborczej.

Marszałek Województwa Dolnośląskiego wystosował również pismo zapraszające do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych do Prezydentów miast, Starostów, Burmistrzów, Wójtów oraz organizacji pozarządowych z terenu Dolnego Śląska, a także poszczególnych Ministerstw.

Ponadto zaproszenie do udziału w konsultacjach zostały umieszczone na stronach internetowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego: www.bip.umwd.pl w zakładce „aktualności i ogłoszenia”, www.umwd.dolnyslask.pl w zakładce „rozwój regionalny” oraz, www.rpo.dolnyslask.pl.

Prognoza została również udostępniona:

- w Urzędzie Marszałkowskim ul. Mazowiecka 17 w sekretariacie Departamentu Rozwoju Regionalnego (I piętro, pok. 1007),
- na stronie www.umwd.dolnyslask.pl w zakładce „rozwój regionalny”.

Uwagi i wnioski do prognozy można było składać:

- ustnie na spotkaniach konsultacyjnych;
- na piśmie na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Departament Rozwoju Regionalnego, Wybrzeże Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław, tel. 071 776 93 91;
- ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, ul. Mazowiecka 17, Wrocław, pok. 1009;
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich podpisem elektronicznym na adres dpf@umwd.pl z dopiskiem w tytule wiadomości „Uwagi SOOS RPO WD 2014-2020”.

W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski w formie pisemnej. Jedynie na spotkaniach konsultacyjnych zgłaszane były ustnie różnego rodzaju wnioski i uwagi. Informacje w sprawie sposobu uwzględnienia lub odniesienia do poszczególnych zgłoszonych uwag i wniosków przedstawiono w tabeli 2.

2. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko nie było przeprowadzane. Realizacja zadań ujętych w projekcie RPO WD 2014-2020 nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw (rozdział 5 Prognozy).

Tabela 1. Odniesienie do uwag zgłoszonych przez organy opiniujące w trakcie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Lp.	Zgłaszający	Treść uwagi	Odniesienie do uwagi lub wniosku
1	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu	<p>Żadne z działań wskazanych w wariantcie alternatywnym nr 1 prognozy oddziaływania na środowisko, jak też uwagi wniesione przez tut. Dyrekcję, nie zostały uwzględnione w przedmiotowym dokumencie.</p> <p>(...) Nie jest możliwe racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych oraz tworzenie spójnego systemu obszarów chronionych bez uwzględnienia rekomendacji wynikających z prognozy oddziaływania na środowisko oraz uwag wniesionych przez tutejszy organ dotyczących w szczególności tworzenia planów ochrony/zarządzania obszarami chronionymi, w tym obszarami Natura 2000 i realizacji niezbędnych działań ochronnych w ich granicach.</p>	<p>Przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko był projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, który został przyjęty uchwałą Nr 4894/IV/13 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 października 2013 roku. To ten sam projekt RPO WD 2014-2020, który kierowany był do konsultacji społecznych w listopadzie 2013 roku.</p> <p>Po konsultacjach RPO WD 2014-2020 oraz po konsultacjach i opiniowaniu Prognozy projekt dokumentu uległ zmianom.</p>
2	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu	<p>Oś priorytetowa 4 – „Środowisko i zasoby” – nie uwzględni wnioskowanego w prognozie, alternatywnego rozwiązania przewidującego dodanie nowego priorytetu: „Dostosowanie do zmian klimatu”. W Projekcie uwzględnić należy działania minimalizujące skutki zmian klimatycznych wpływające na rozwój gospodarczy, uwzględniając przy tym zapisy Dyrektywy Powodziowej oraz Ramowej Dyrektywy Wodnej.</p>	<p>Po konsultacjach RPO WD 2014-2020 oraz po konsultacjach i opiniowaniu Prognozy projekt dokumentu został zmieniony.</p>
3	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu	<p>Rozdział 5.5 prognozy dotyczący oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska wraz z informacją o możliwym transgranicznym oddziaływaniu należy uzupełnić o ocenę charakteru i natężenia przewidywanych oddziaływań Projektu na klimat akustyczny.</p>	<p>W prognozie określono oddziaływania ocenianego Programu na następujące komponenty środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. Co jest zgodne z art. 51 ust. 2 pkt. 2e ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235). W piśmie z dnia 1 sierpnia 2013 r. (znak WSl.411.134.2013.KM.2), w którym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu określił zakres prognozy, nie wskazywano na konieczność osobnego określenia oddziaływania na klimat akustyczny. Dlatego prognoza została przygotowana zgodnie z wymaganiami prawnymi i z obowiązującą praktyką przygotowywania ocen oddziaływania na środowisko. Nie określano oddzielnie oddziaływania na klimat akustyczny. Jednak ocena taka ujęta została w oddziaływaniu na ludzi, gdzie określono, jak projekty obejmowane wsparciem mogą wpływać</p>

Lp.	Zgłaszający	Treść uwagi	Odniesienie do uwagi lub wniosku
			na poprawę lub pogorszenie klimatu akustycznego. Ulokowanie tego opisu w tym miejscu wynika z faktu, że hałas w sposób bezpośredni wpływa na komfort życia mieszkańców, a pośrednio na ich zdrowie. Ocena wpływu na klimat akustyczny zostanie uwypuklona w podsumowaniu oddziaływania na ludzi, w rozdziale 5.5.2

Tabela 2. Odniesienie do zgłoszonych uwag i wniosków w związku z udziałem społeczeństwa w trakcie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Lp.	Zgłaszający	Treść uwagi	Odniesienie do uwagi lub wniosku
1	Krzysztof Smolnicki - Fundacja Ekorozwoju	W ramach wypracowanej przez Urząd Marszałkowski metody zapobiegania szkodom środowiskowym (funkcjonujące w obecnej perspektywie finansowej), uczestniczą partnerzy środowiskowi, instytucje ekologiczne oraz Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Jest to modelowe rozwiązanie, zapobiegające konfliktom i stratom środowiskowym i powinno być stosowane także w nowej perspektywie finansowej.	Przewiduje się kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie opiniowania przedsięwzięć pod kątem środowiskowym.
2	Krzysztof Smolnicki - Fundacja Ekorozwoju	Link do materiałów i informacji o konsultacjach społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 powinien zostać umieszczony również na stronie internetowej www.rpo.dolnyślask.pl .	Uwzględniono.
3	Sławomir Sobieszek - Dyrektor Wydziału Zarządzania RPO UMWD	Ochrona przeciwpowodziowa, która ma być wprowadzona do RPO WD 2014-2020, w perspektywie 2007-2013 stanowiła jedyny wydatek niecertyfikowany przez Komisję Europejską, gdyż Polska, jako kraj członkowski, nie spełnia Ramowej Dyrektywy Wodnej. Przy wpisywaniu tego działania do RPO konieczne jest nawiązanie kontaktów z organizacjami ekologicznymi, aby nie powtórzyła się sytuacja z obecnej perspektywy finansowej.	W Prognozie zwracano uwagę na konieczność spełnienia wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej.
4	Zenon Matuszko - przedstawiciel Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej	Zgoda z rekomendacją Wykonawcy Prognozy odnośnie wskazania edukacji ekologicznej we wszystkich osiach priorytetowych.	Przewiduje się podjęcie działań z zakresu edukacji ekologicznej w tych osiach priorytetowych, w których te działania będą najbardziej efektywne i ściśle związane z założonymi celami priorytetów inwestycyjnych. Działania edukacyjne będą przedmiotem wsparcia także programów krajowych.
5	Zenon Matuszko - przedstawiciel Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej	Należy rekomendować, aby w realizowanych projektach były wykorzystywane materiały ekologiczne.	Instytucja Zarządzająca będzie promować ideę tzw. „zielonych zamówień” przy pomocy dostępnych narzędzi informacyjno-promocyjnych programu.

Lp.	Zgłaszający	Treść uwagi	Odniesienie do uwagi lub wniosku
6	Wiesław Sójka - Urząd Miasta Wałbrzych	Ważne, aby w ramach RPO WD 2014-2020 była możliwość dofinansowania projektów dotyczących opracowania drogich dokumentacji takich, jak mapy akustyczne.	Będzie możliwość finansowania przygotowania dokumentacji, jako niezbędnego elementu projektu inwestycyjnego.
7	Wiesław Sójka - Urząd Miasta Wałbrzych	Należy rozważyć możliwość wspierania w ramach RPO WD 2014-2020 schronisk dla zwierząt.	Projekt umowy partnerstwa oraz Wspólne Ramy Strategiczne nie przewidują tego typu wsparcia.
8		Należy wyjaśnić pojęcie rekomendacji dot. propozycji nowego PI związanego ze zmianami klimatu.	<p>Uwarunkowania naturalne województwa dolnośląskiego, szczególnie duże zagrożenie związane w powodzią (w tym gwałtownymi), wskazuje na konieczność podjęcia działań w zakresie zabezpieczenia przed skutkami gwałtownych zjawisk atmosferycznych i hydrologicznych. Takie zabezpieczenie wymaga dużych nakładów finansowych.</p> <p>W RPO WD 2014-2020 nie przewidziano wsparcia dla działań związanych ze zmianami klimatu, w tym z ochroną przeciwpowodziową. Dlatego zaproponowano opracowanie nowego priorytetu inwestycyjnego „Dostosowanie do zmian klimatu”, w którym uwzględnić należy wsparcie dla projektów związanych z małą retencją.</p> <p>W Programie powinny zostać przewidziane działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej (na poziomie regionalnym - zgodnie z Linia Demarkacyjną). Powinno się wspierać działania minimalizujące skutki zmian klimatycznych, w tym zwiększających odporność sektorów gospodarki na zmiany klimatu oraz wzmacniających system monitorowania, prognozowania i ostrzegania przed negatywnymi skutkami zjawisk atmosferycznych. Działania powinny obejmować także odpowiednie zarządzanie ryzykiem przeciwpowodziowym. Ważne jest jednak, aby wsparcie przeznaczone było na realizację działań, które nie będą wiązały się z niekorzystnym wpływem na różnorodność biologiczną i będą zgodne z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej.</p>
9		Czy działania związane z termomodernizacją będą wymagały przeprowadzenia inwentaryzacji?	Wymogi wynikające z prawa krajowego i wspólnotowego będą w pełni stosowane w tym zakresie. W szczególności konieczność realizacji zaleceń wynikających z oceny oddziaływania na środowisko zalecających przeprowadzenie inwentaryzacji środowiskowej.
10		Należy dobrać i stosować takie kryteria wyboru projektów, które będą wybierały do dofinansowania „dobre” projekty. Przykładem może być	W prognozie zaproponowano szereg środowiskowych kryteriów wyboru projektów. Jednak ich ostateczny wybór zostanie dokonany

Lp.	Zgłaszający	Treść uwagi	Odniesienie do uwagi lub wniosku
		stosowanie dodatkowych punktów za prowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej przy realizowanej inwestycji.	na etapie uszczegółowienia RPO WD 2014-2020.
11		Odnosnie rekomendacji dotyczącej rezygnacji ze wsparcia energetyki wiatrowej stwierdzono, że trudno jest zrezygnować z tego rodzaju wsparcia.	Wsparcie w tym zakresie będzie ograniczone do instalacji nie przekraczających 5 MWe (zgodnie z zapisami linii demarkacyjnej między programami krajowymi i regionalnymi).
12		Wskazano, iż edukacja ekologiczna jest to bardzo ważna i powinna być realizowana w ramach RPO WD 2014-2020. Zwłaszcza powinny być prowadzone działania uświadamiające przy prowadzonych inwestycjach.	Uwaga zgodna z rekomendacjami zawartymi w prognozie.
13		Należy wyjaśnić sformułowanie „ograniczenie prac budowlanych i przekształceń powierzchni ziemi do niezbędnego minimum”. Oraz jak będzie to weryfikowane.	<p>Jest to jeden ze sposobów minimalizowania negatywnego wpływu na środowisko inwestycji związanych z prowadzeniem prac budowlanych. To ogólne sformułowanie obejmuje cały szereg możliwych działań, które można lub trzeba stosować w zależności od lokalizacji inwestycji. Szerszy wachlarz działań należy uwzględnić w przypadku prowadzenia robót budowlanych w pobliżu lub w bezpośrednim sąsiedztwie terenów objętych ochroną, inny będzie zakres działań w przypadku prowadzenia prac na terenach zabudowanych.</p> <p>Wśród tego rodzaju działań można wymienić:</p> <ul style="list-style-type: none"> – lokalizowanie zaplecza placu budowy oraz składowanie materiałów budowlanych poza terenem objętym ochroną, – zapewnienie uszczelnienia nawierzchni placów postojowych dla maszyn budowlanych, środków transportu, miejsc składowania odpadów niebezpiecznych (np. zanieczyszczone grunty), – zdeponowanie humusu w wyznaczonym miejscu na placu budowy i wykorzystanie go na terenie przedsięwzięcia po jego zakończeniu, – ograniczenie czasu prac do niezbędnego minimum, zapewniając odpowiedni harmonogram prac, ale bez zbędnej zwłoki, – prowadzenie prac budowlanych w porze dziennej, tj. godz. 6-22, – systematyczne sprzątanie placu budowy, – stosowanie procedur ograniczających ryzyko awarii, – ograniczenie do niezbędnego minimum zasięgu wymiany gruntów, – w przypadku konieczności stosowania odwodnień, ograniczenie ich do niezbędnego minimum, np. do przestrzeni wykopów pod

Lp.	Zgłaszający	Treść uwagi	Odniesienie do uwagi lub wniosku
			fundamenty. Kwesta weryfikacji faktycznego prowadzenia działań minimalizujących związana jest z oceną projektów, którym będzie przyznawane wsparcie, a kryteria ustalane będą na etapie uszczegółowienia RPO WD 2014-2020 i nie dotyczą bezpośrednio Prognozy. W Prognozie wskazano jedynie propozycje kryteriów środowiskowych.
14		Poruszono kwestię inwentaryzacji przyrodniczej – mianowicie czy będzie się do niej podchodzić tak jak w obecnym okresie programowania? – czy będzie konieczna jak w przypadku termomodernizacji?	Uwzględnienie inwentaryzacji przyrodniczej może być jednym z kryteriów środowiskowych w trakcie oceny projektów ubiegających się o wsparcie. W Prognozie wskazano jedynie propozycje. Natomiast, jakie kryteria faktycznie zostaną uwzględnione zostanie określone na etapie uszczegółowienia RPO WD 2014-2020. Może się również zdarzyć, że wymóg inwentaryzacji przyrodniczej związany będzie z raportem oddziaływania konkretnej inwestycji na środowisko.
15		Poruszono również kwestię minimalizacji negatywnych skutków realizacji RPO związaną z prowadzeniem nasadzeń zieleni wzdłuż dróg. Jak zmuszać inwestorów do takich czynności oraz czy powstaną wytyczne na ten temat? Następnie pojawiły się pytania odnośnie kwalifikowalności takich wydatków. Zieleń trzeba utrzymywać przez następne lata. Czy w związku z tym, będzie to wydatek kwalifikowany? Np. przy rewitalizacji rośliny stanowiły wydatek niekwalifikowany.	Kwestie kwalifikowania wydatków będą regulowane na poziomie Uszczegółowienia RPO WD 2014-2020.

Spis tabel

Tabela 1. Odniesienie do uwag zgłoszonych przez organy opiniujące w trakcie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.....	4
Tabela 2. Odniesienie do zgłoszonych uwag i wniosków w związku z udziałem społeczeństwa w trakcie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	5